

ZOOM ΣΤΑ «ΝΕΑ»

Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ

Σχολές - έκπληξη δηλώνουν οι νέοι

Ποια είναι τα πανεπιστημιακά τμήματα που προσελκύουν περισσότερους ■ Μύθοι και πραγματικότητα για τις «καλές σπουδές» ■ Η εικόνα της αγοράς εργασίας

Με την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση σε εξέλιξη, οι κοινωνίες γνωρίζουν μεγάλες αλλαγές που επηρεάζουν την καθημερινότητα σε όλα τα επίπεδα. Ένα κεντρικό ζήτημα που προκύπτει είναι η μεταβαλλόμενη εικόνα της αγοράς εργασίας, την ώρα που επαγγέλματα πρακτικά εξαφανίζονται και εργαζόμενοι αντικαθίστανται από κώδικες και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης που επιτελούν το ίδιο έργο πιο αποτελεσματικά και συνήθως καλύτερα από τον ανθρώπινο παράγοντα. Πώς επηρεάζουν, όμως, οι αλλαγές αυτές τις επιλογές των νέων σπουδαστών που μπαίνουν τώρα στις πανεπιστημιακές σχολές και πώς θα επηρεάσουν τον επαγγελματικό χάρτη της Ελλάδας του αύριο; «ΤΑ ΝΕΑ» συνομίλησαν με επαγγελματίες που ασχολούνται με την υποστήριξη και την καθοδήγηση των νέων στον κόσμο της εργασίας, σε μια προσπάθεια να σκιαγραφηθεί η εικόνα της αγοράς εργασίας μέσα στα επόμενα χρόνια.

Οι σταθερές

Δικηγόρος αν έχεις έφεση στη γλώσσα και το διάβασμα, μηχανι-

κός αν έχεις πρακτικό μυαλό και σου «κόβει», γιατρός αν έχεις τους βαθμούς και τα πας καλά με το διάβασμα και την υπομονή... Με αυτόν τον «χρυσό κανόνα» μεγάλωσαν τα Ελληνόπουλα των περασμένων δεκαετιών, με τα τρία αυτά επαγγέλματα να θεωρούνται τα «καλύτερα» από τους γονείς για την επαγγελματική και οικονομική κατάσταση των παιδιών τους.

Η εικόνα αυτή ίσως να έχει ατονήσει σε έναν βαθμό, όμως οι σχολές που οδηγούν σε αυτά τα επαγγέλματα παραμένουν από τις πλέον δημοφιλείς, διατηρώντας υψηλές βάσεις εισαγωγής, μεγάλα ποσοστά πληρότητας και συνειδητής επιλογής (δηλαδή, η σχολή να βρίσκεται στις τρεις πρώτες θέσεις του Μηχανογραφικού).

Στο Πρώτο Επιστημονικό Πεδίο, την άλλοτε Θεωρητική Κατεύθυνση δηλαδή, τα τμήματα Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης βρίσκονται στην κορυφή των προτιμήσεων, με το 100% των σπουδαστών τους να τοποθετούν τα εν λόγω τμήματα στις κορυφαί-

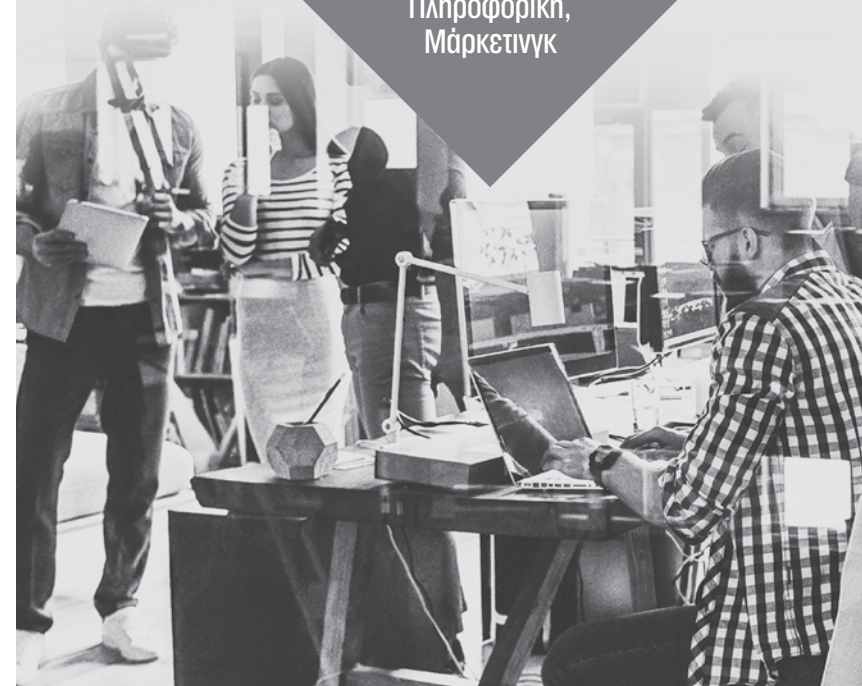
ες επιλογές του Μηχανογραφικού τους. Οι βάσεις για την εισαγωγή στις Νομικές Αθήνας και Θεσσαλονίκης βρίσκονται στα 18.125 και 17.640 μόρια αντίστοιχα.

«Φαίνεται ότι οι υποψήφιοι επιλέγουν σπουδές με αίγλη αλλά και με πιο “σίγουρη” επαγγελματική αποκατάσταση», επισημαίνει η Ελένη Αλπανίδου, σύμβουλος σταδιοδρομίας της εταιρείας Orientum, που επικεντρώνεται στον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Αντιστοίχως, στο Δεύτερο Επιστημονικό Πεδίο, την πάλι ποτέ Θετική Κατεύθυνση, τη μεγαλύτερη ζήτηση παρουσιάζουν οι πολυτεχνικές σχολές, με τους Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς και Μηχανικούς Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου να καταγράφουν την υψηλότερη βάση εισαγωγής (18.820) – αν εξαιρεθούν οι αρχιτεκτονικές σχολές, που έχουν τα ειδικά μαθήματα του ελεύθερου και γραμμικού σχεδίου. Επεται το τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ (18.554) και οι Ηλεκτρολόγοι στη Θεσσαλονίκη (18.260).

Στο Τρίτο Επιστημονικό Πεδίο, που οδηγεί τους μαθητές στα επαγ-

ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΑΥΞΗΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

γέλματα υγείας, οι ιατρικές σχολές βρίσκονται, όπως είναι αναμενόμενο, στην κορυφή των προτιμήσεων, ενώ η εισαγωγή σε αυτές εξακολουθεί να θεωρείται η πλέον δύσκολη αποστολή. Η βάση για την Ιατρική Αθηνών ανέβηκε φέτος στα 19.000 μόρια, με τις αντίστοιχες σχολές σε Θεσσαλονίκη (18.800), Πάτρα

(18.735) και Ιωάννινα (18.475) να ακολουθούν.

Πέραν των παραπάνω, ωστόσο, μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει να δούμε ποιοι είναι οι τομείς που αναπτύσσονται ραγδαία και προκαλούν το ενδιαφέρον όλο και περισσότερων υποψηφίων.

«Τα τμήματα που εμφανίζουν

Τα κριτήρια επιλογής και η σημασία του επαγγελματικού

ΥΠΟ ΙΔΑΝΙΚΕΣ συνθήκες, οι υποψήφιοι θα έπρεπε να επιλέγουν το αντικείμενο των σπουδών τους ελεύθερα, χωρίς εξωτερικές πιέσεις και χωρίς τη δαμόκλειο σπάθη της αγοράς εργασίας. Ωστόσο, η ελληνική πραγματικότητα της μετά-κρίσης εποχής και οι διεθνείς εξελίξεις κάνουν την επιλογή γνωστικού αντικείμενου μια δύσκολη και πολύπλοκη διαδικασία. «Οι προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης βρίσκονται σίγουρα ψηλά στη λίστα των κριτηρίων των νέων σπουδαστών», επισημαίνει

ο διευθυντής των φροντιστηρίων «Ομόκεντρο» και εκπαιδευτικός αναλυτής Αντώνης Φλωρόπουλος. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία ΔΥ-ΠΑ, πάντως, το οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης δίνει σημαντικό πλεονέκτημα στην εύρεση εργασίας. Μόλις ένας στους πέντε (21,3%) εγγεγραμμένους ανέργους έχει ολοκληρώσει την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. «Επιπλέον, ρόλο παίζει η τοποθεσία της σχολής, καθώς βλέπουμε τις σχολές της περιφέρειας (σχολές εκτός Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πάτρας) να σημειώνουν τις

μεγαλύτερες πτώσεις – οι σπουδές στην επαρχία συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες». Σύμφωνα με τη σύμβουλο σταδιοδρομίας Ελένη Αλπανίδου, όμως, ψηλά στη λίστα των κριτηρίων επιλογής των υποψηφίων είναι «το αντικείμενο και το πρόγραμμα σπουδών, σε συνδυασμό με τα επαγγελματικά δικαιώματα, αλλά και το αποτέλεσμα της σύγκρισης προγραμμάτων σπουδών μεταξύ τους». Εξίσου σημαντικό κριτήριο αποτελεί η «αίγλη» του εκάστοτε ιδρύματος, ενώ συχνά υπάρχει δυσπιστία απέναντι σε νέα τμήματα.

«Δεν γνωρίζουν τον σκοπό του εκάστοτε τμήματος»

«Οι επιλογές των σπουδαστών δυστυχώς δεν γίνονται με βάση τα θέλω τους. Γενικά, υπάρχει μια τάση να αξιολογούνται θετικά οι σχολές που ζητούν υψηλά μόρια, ενώ οι μαθητές συχνά δεν ξέρουν πολλά για τις σχολές που συμπληρώνουν στο Μηχανογραφικό τους. Πολλές φορές έχουν άγνοια για το εάν ένα πτυχίο δίνει επαγγελματικά δικαιώματα, δεν γνωρίζουν τον σκοπό του εκάστοτε τμήματος ή τα μαθήματα

ZOOM ΣΤΑ «ΝΕΑ»

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΚΟΡΔΑΣ

ΓΡΑΦΟΥΝ
ΗΛΙΑΝΑ ΔΑΝΕΖΗ
ΠΙΕΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΡΜΟΥΡΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΩΚΙΑΝΟΣ

**TA ANTIKEIMENA
POY EMΦANIZOYΝ
ΠΤΩΤΙΚΕΣ
ΤΑΣΕΙΣ**

Στοιχεία:
Βάσεις
εισαγωγής
2023

Πεδίο 1
Φιλολογία,
Φιλοσοφία,
Ιστορία

Πεδίο 2
Αειφορική
γεωργία,
Γεωπονία

Πεδίο 4
Γεωγραφία,
Στατιστική,
Μαθηματικά

21,3%

των
εγγεγραμμένων
ανέργων έχουν
ολοκληρώσει
την Τριτοβάθμια
Εκπαίδευση

16,8%

των
εγγεγραμμένων
ανέργων είναι
πτυχιούχοι
εκπαιδευτικοί

Στοιχεία:
ΔΥΠΑ,
Αύγουστος
2023

σαφώς αυξητική τάση ως προς τη ζήτηση είναι αυτά του Προγραμματισμού (Η/Υ), της Ρομποτικής, της Ψυχολογίας και Ψυχικής Υγείας, της Βιολογίας, της Φυσικοθεραπείας, της Διατροφολογίας, αλλά και της Τηλεκπαίδευσης και της Τηλεργασίας», λέει στα «NEA» ο Αντώνης Φλωρόπουλος, διευθυ-

ντής των φροντιστηρίων Ομόκεντρο και εκπαιδευτικός αναλυτής. «Αυξητική είναι η τάση και στα τμήματα Περιβαλλοντολογίας, όμως δεν είναι το ίδιο ισχυρή», συνεχίζει και εξηγεί: «Οι λόγοι ποικίλλουν: η Ψυχολογία έχει ανέβει πολύ, καθώς το άγχος έχει κυριεύσει τον κόσμο, τα τμήματα που άπτονται

«Τα τμήματα που εμφανίζουν σαφώς αυξητική τάση είναι αυτά του Προγραμματισμού, της Ρομποτικής, της Ψυχολογίας, της Βιολογίας, της Φυσικοθεραπείας, της Διατροφολογίας, αλλά και της Τηλεκπαίδευσης και της Τηλεργασίας», λέει ο Αντώνης Φλωρόπουλος, διευθυντής των φροντιστηρίων Ομόκεντρο

προσανατολισμού

του προγράμματος σπουδών», περιγράφει η σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού Ελενα Τσίτσελα. «Πρέπει, λοιπόν, να ξεκαθαριστεί ότι οι βάσεις εισαγωγής καθορίζονται κυρίως από τη ζήτηση, δεν σημαίνει ότι ένα τμήμα που απαιτεί χαμηλά μόρια δεν είναι καλό. Αυτή είναι μια συνήθης παρανόηση».

Παράλληλα, ένας ακόμη παράγοντας, που κάνει όμως ένα μέρος της ισχύος του, είναι οι επιθυμίες των «σημαντικών άλλων», δηλαδή των γονιών και του ευρύτερου περιγύρου τους, συμπληρώνει η Ελένη

Αλπανίδου. Τέλος, με απογοήτευση συμπεραίνει πως «ισχύουν ακόμα στερεοτυπικές αντιλήψεις με βάση το φύλο». «Το σημαντικό είναι πάντα να ταιριάζει το αντικείμενο στο άτομο που το επιλέγει. Κανείς δεν πετυχαίνει αν δεν του ταιριάζει το επάγγελμά του. Η συμβουλευτική ωφελεί σε αυτό ακριβώς: Να βοηθήσει το εκάστοτε άτομο να βρει τι είναι αυτό που του ταιριάζει. Στόχος του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι να βρούμε το εσωτερικό κίνητρο του κάθε παιδιού για να διαβάξει», καταλήγει η Ελενα Τσίτσελα.

των ηλεκτρονικών υπολογιστών και της τεχνολογίας έχουν καλές προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης, ενώ το περιβάλλον «ανεβαίνει» όλο και περισσότερο στη δημόσια ατζέντα».

Μάλιστα, τα τμήματα Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ και του ΑΠΘ έχουν αγγίξει τις βάσεις των τμημάτων Νομικής Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα, η βάση εισαγωγής για την Ψυχολογία Αθήνας καταγράφεται στα 17.845 μόρια, δηλαδή μόλις 280 μόρια χαμηλότερα από τη Νομική του ίδιου ΑΕΙ. Στη Θεσσαλονίκη, η εισαγωγή στην Ψυχολογία επιτυγχάνεται με 17.565 μόρια, μόλις 75 μόρια πιο χαμηλά από την αντίστοιχη Νομική. Σημειώνεται, μάλιστα, ότι οι φοιτητές των εν λόγω τμημάτων τα τοποθετούν στις τρεις κορυφαίες επιλογές του Μηχανογραφικού τους κατά 99%.

«Η Ψυχολογία είναι ένας τομέας που έχει πάντα μεγάλη ζήτηση. Η επαγγελματική αποκατάσταση από τμήματα Ψυχολογίας δεν είναι μόνο το ελεύθερο επάγγελμα του ψυχολόγου - ψυχοθεραπευτή. Υπάρχει ζήτηση για ψυχολόγους, για παράδειγμα, και σε εταιρείες που αναπτύσσουν τεχνολογικά προγράμματα», σημειώνει η σύμβουλος σταδιοδρομίας Ροζαλία Αγγελάκη. «Από το Δεύτερο Πεδίο, δημοφιλέστερα είναι και το τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων στη Σύρο, που συνδυάζει κατά κάποιον τρόπο την πληροφορική με τα καλλιτεχνικά και έχει χαμηλή βάση εισαγωγής, στα 8.950 μόρια φέτος», προσθέτει η Ελενα Τσίτσελα, σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού και ιδιοκτήτρια του κέντρου CareerUp στη Θεσσαλονίκη.

Πανδημία

«Από το Τρίτο Πεδίο, αυξημένη ζήτηση έχει και το τμήμα Εργοθεραπείας στην Πτολεμαΐδα, που ασχολείται με τη θεραπεία ατόμων με αναπηρίες - γνωστικές και φυσικές -, ενώ παρόμοια τάση παρουσιάζουν και τα τμήματα Φυσικοθεραπείας. Αυξημένη είναι επίσης η ζήτηση στο τμήμα Μοριακής Βιολογίας της Αλεξανδρούπολης, φαινόμενο που σίγουρα σχετίζεται (και) με την πανδημία του κορωνοϊού», επισημαίνει η ειδικός.

Στην κορυφή των προτιμήσεων των φοιτητών του Τέταρτου Επιστημονικού Πεδίου (Επιστήμες Οικονομίας και Πληροφορικής) έρχεται ένα τμήμα που συνδυάζει επί της ουσίας οικονομικά και πληροφορική. «Το τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας εύλογα αποτελεί σταθερά βασική προτίμηση, καθώς οδηγεί σε σίγουρη επαγγελματική αποκατάσταση λόγω του μοντέρνου προσανατολισμού του. Είναι το πιο υψηλόβαθμο - χωρίς ειδικό μάθημα - τα τελευταία χρόνια για τους διαγωνιζόμενους του Τέταρτου Πεδίου, με συνειδητή επιλογή άνω του 80%», λέει η Ελένη Αλπανίδου. Παράλληλα, σταθερά μεγάλη ζήτηση έχουν τα τμήματα Μάρκετινγκ και Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, ενώ συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση έχουν όλα τα τμήματα Πληροφορικής, για κάποια από τα οποία οι βάσεις παραμένουν χαμηλά.

ΠΕΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ

Σε ελεύθερη πώση Φιλολογίες και Γεωπονικές

ΑΛΛΟΤΕ κραταιά τμήματα, όπως η Φιλολογία, έχουν πάρει την «κάτω βόλτα» τα τελευταία χρόνια. Όπως επισημαίνει η σύμβουλος σταδιοδρομίας της «Orientum» Ελένη Αλπανίδου, η εξέλιξη της βάσης εισαγωγής του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ είναι ενδεικτική: Από 16.680 μόρια το 2015, στα 14.677 το 2019 και από εκεί στα μόλις 13.012 φέτος. Σημαντικές ήταν οι μειώσεις συνολικά στις σχολές που «παράγουν» εκπαιδευτικούς: Σχολές Στοιχειώδους Εκπαίδευσης, Φιλολογίας, Μαθηματικών, Φυσικής...

«Αυτή η τάση έχει σίγουρα να κάνει με την περιορισμένη δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης, καθώς οι πτυχιούχοι αυτών των σχολών είναι πολλοί, ενώ αυτοί που προσλαμβάνονται στο Δημόσιο είναι πολύ λιγότεροι», υπογραμμίζει, από την πλευρά του ο διευθυντής των φροντιστηρίων «Ομόκεντρο» Αντώνης Φλωρόπουλος.

Τα πιο πρόσφατα στοιχεία (Αύγουστος 2023) της Δημόσιας Υπηρεσίας Αποσχόλησης (ΔΥΠΑ) αποδεικνύουν του λόγου το αληθές: Ενα ποσοστό της τάξεως του 16,8% (21.310 άτομα) των εγγεγραμμένων ανέργων στο μητρώο της υπηρεσίας είναι εκπαιδευτικοί.

«Παράλληλα, παρατηρείται μηδενικό ενδιαφέρον στις Γεωπονικές σχολές, παρόλο που η γεωργία αποτελεί πυλώνα της ελληνικής οικονομίας», λέει η Ελένη Αλπανίδου. «Ενδεικτικά, το Τμήμα Αειφορικής Γεωργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, ένα νέο τμήμα με μοντέρνο αντικείμενο και επαγγελματικά δικαιώματα γεωπόνου είχε μηδέν εισακτέους από τα Γενικά Λύκεια».

Καθίζηση στην περιφέρεια

Πεσμένες είναι και οι στρατιωτικές σχολές, με εξαίρεση την Ικάρων, όπου ο Τομέας Πληροφορικής και Υπολογιστών είχε την υψηλότερη βάση (18.720). «Πεσμένες είναι επίσης όλες οι περιφερειακές σχολές. Για παράδειγμα, το Τμήμα Μαθηματικών στα Ιωάννινα έχει 210 άτομα λιγότερα σε σχέση με την περσινή χρονιά και παραλίγο να μείνει κενό», τονίζει ο Αντώνης Φλωρόπουλος. Κατά τον ίδιο, τα τμήματα της περιφέρειας εμφανίζουν μια γενικότερη καθίζηση. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν το Τμήμα Ιστορίας και Θεολογίας στην Κομοτηνή, το Τμήμα Φιλοσοφίας στα Ιωάννινα (160 κενές θέσεις), αλλά και τμήματα με αντικείμενα αυξημένης ζήτησης, όπως οι Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί στο Ηράκλειο (160 κενές θέσεις) και η Πληροφορική στα Ιωάννινα.